

Domov>Iskanje pravnih strokovnjakov>Vrste pravniških poklicev

Vrste pravniških poklicev

Slovaška

Ta stran vsebuje pregled pravniških poklicev na Slovaškem.

Pravniški poklici – uvod

Tožilci

Organizacija

Državno tožilstvo Slovaške republike je neodvisen državni organ, ki ga vodi **generalni tožilec**. Državno tožilstvo v okviru svojih pooblastil štiti pravice in pravno zaščitene interese posameznikov, pravnih oseb in države.

Državno tožilstvo Slovaške republike ima svoje ločeno proračunsko poglavje v državnem proračunu.

Status in vloga državnega tožilstva ter generalnega tožilca sta urejena z **ustavo Slovaške republike** (člen 149) in **zakonom št. 153/2001 o državnem tožilstvu**, ki ureja tudi pooblastila generalnega tožilca in drugih tožilcev. Zakon ureja tudi organizacijo in upravljanje državnega tožilstva. Status, pravice in obveznosti tožilcev so opredeljeni v **zakonu št. 154/2001 o tožilcih in tožilcih pripravnikih**.

Hierarhična struktura

Kot organ, ki varuje zakon, mora biti **državno tožilstvo** organizirano hierarhično. Državno tožilstvo zagotavlja enotno izvajanje zakonov in druge zakonodaje, ki se splošno uporablja, ter kazenske politike.

V okviru državnega tožilstva je vzpostavljena hierarhija tožilcev, ki so vsi podrejeni generalnemu tožilcu.

Pooblastila

Med pooblastila državnega tožilstva spadajo:

kazenski pregon posameznikov, ki so osumljeni storitve kaznivih dejanj, in nadzor nad spoštovanjem zakonov pred začetkom kazenskega pregona v skladu z ustreznim pravom in v predhodnem postopku;

zagotavljanje, da so osebe, ki jim je bila prostost odvzeta ali omejena na podlagi odločbe sodišča ali katerega koli drugega pooblaščenega državnega organa, pridržane na krajih in pod pogoji, ki so v skladu z zakonom;

izvajanje pooblastil v sodnih postopkih;

zastopanje države v sodnih postopkih v skladu z ustrežno zakonodajo;

nadzor nad zakonitostjo ravnanja organov javne uprave v obsegu, ki ga določa zakon;

izvajanje pooblastil na področju mednarodnega sodelovanja v obsegu, določenem v ustrezni zakonodaji, ter izvajanje pooblastil v okviru mednarodnih pogodb, ki so bile razglašene v skladu z zakonodajo, in pravno zavezujočih aktov EU;

sodelovanje pri pripravi in izvajanju ukrepov za preprečevanje kršenja zakonov in druge zakonodaje, ki se splošno uporablja;

pomoč pri odpravljanju vzrokov in pogojev za kriminalne dejavnosti ter pri preprečevanju in zatiranju kriminala;

pomoč pri pripravi zakonodaje (sodelovanje v zakonodajnem postopku);

izvajanje drugih nalog, ki jih določa poseben zakon ali akt ali zakonito razglašena mednarodna pogodba.

Naloge

Državni tožilec in posamezni tožilci izvajajo vse naloge v pristojnosti državnega tožilstva ter pri izvajanju svojih nalog in obveznosti uporabljajo vsa razpoložljiva zakonska sredstva. Njihova dolžnost je, da:

po svoji najboljši vednosti in veri izvajajo ustavo Slovaške republike, ustavne in druge zakone, zakonito razglašene mednarodne pogodbe in drugo zakonodajo, ki se splošno uporablja;

spoštujejo in varujejo človekovo dostojanstvo ter temeljne človekove pravice in svoboščine ter se izogibajo vsem oblikam diskriminacije;

ščitijo javni interes;

ravnajo samoiniciativno, pošteno, nepristransko in brez nepotrebne odlašanja.

Hierarhija

Organizacijski sistem državnega tožilstva Slovaške republike sestavljajo naslednji **organi**:

Generalno tožilstvo je najvišji organ in je na vrhu sistema sodnega pregona. Generalno tožilstvo obsega:

specializirano tožilstvo, vzpostavljeno za odkrivanje in pregon primerov korupcije in organiziranega kriminala;

regionalna tožilstva (8), ki so nadrejena okrožnim tožilstvom v svojih regijah, in

okrožna tožilstva (55).

Sedež generalnega tožilstva je v Bratislavi.

Sedeži in **okrožja** podrejenih tožilstev ustrezajo sedežem in okrožjem zadevnih sodišč. Vendar sedeži in krajevna pristojnost ne ustrezajo upravni ozemeljski delitvi države.

Tožilci izvajajo svoje naloge v okviru **službenega razmerja**, ki se sklene ob njihovem imenovanju. Generalni tožilec imenuje tožilce na **tožilske položaje za nedoločen čas**. Tožilci morajo ob prevzemu položaja izreči brezpogojno prisego.

Kvalifikacije

Tožilci morajo biti **slovaški državljani** in izpolnjevati naslednje **pogoje**:

na dan imenovanja morajo biti stari najmanj 25 let;

imeti morajo opravljen magisterij iz prava na pravni fakulteti univerze v Slovaški republiki ali priznано potrdilo, ki ga je izdala tuja univerza in ki potrjuje opravljen magisterij iz prava; če tožilec najprej pridobi diplomu in nato opravi magisterij, morata biti oba s področja prava;

biti morajo popolnoma poslovno in zdravstveno sposobni za opravljanje nalog tožilca;

ne smejo biti vpisani v kazensko evidenco in imeti morajo sloves poštenosti, da lahko ustrezno izvajajo svoje naloge;

brezhibno morajo obvladati slovaški jezik;

imeti morajo stalno prebivališče v Slovaški republiki;

ne smejo biti člani političnih strank ali gibanj;
opraviti morajo tožilski izpit;
uspešno morajo opraviti izbirni postopek, razen če ni z zakonom določeno drugače;
izraziti morajo pisno soglasje za imenovanje na mesto tožilca na določenem tožilstvu.

Za **tožilski izpit** se lahko prijavi samo **tožilec pripravnik**. Prosta mesta za tožilce pripravnike se zapolnijo z izbirnim postopkom.

Za tožilski izpit se v skladu z zakonom štejejo tudi **pravosodni strokovni izpit, odvetniški izpit in notarski izpit**.

Napredovanje na položaj glavnega tožilca ali na višji položaj je mogoče samo na podlagi **izbirnega postopka in po posvetovanju v tožilskem svetu**.

Za začasno napotitev tožilca na izvajanje nalog na drugem tožilstvu je potrebna njegova privolitev. Tožilci so lahko brez take privolitve napoteni na začasno izvajanje nalog na drugem tožilstvu za največ 60 delovnih dni na koledarsko leto, če je to potrebno za dobro opravljanje nalog na zadevnem tožilstvu.

Tožilci so lahko premeščeni na drugo tožilstvo samo, če privolijo v premostitev, se prijavijo za premostitev ali so premeščeni iz disciplinskih razlogov.

Generalni tožilec lahko **razreši** tožilca, če je slednji preganjan zaradi naklepne kaznivega dejanja ali kaznivega dejanja iz malomarnosti pri izvajanju tožilskih nalog ali če je bil zoper njega uveden disciplinski postopek zaradi dejanja, ki bi lahko privedlo do njegove odstavitve s funkcije tožilca.

Službeno razmerje tožilca se lahko **prekine** samo iz razlogov, ki jih določa zakon.

Vloge in pristojnosti

Tožilec nadzira spoštovanje zakonov pred pregonom in v predhodnem postopku. Pri izvajanju svojih nadzornih nalog imajo tožilci pooblastila, da:

izdajajo zavezujoča navodila uslužbencem policije pred začetkom kazenskega postopka ter med preiskavo in skrajšano preiskavo kaznivih dejanj ter določajo roke za obravnavo zadeve; vsa navodila morajo biti dokumentirana v ustreznem spisu;

zahtevajo spise, dokumente, gradivo in poročila o stanju policijske preiskave, ko se je pregon že začel, da bi ugotovili, ali je policija pravočasno uvedla pregon in ali pri tem ravna ustrezno;

sodelujejo v policijskih ukrepih, izvajajo posamezne preiskovalne dejavnosti ali opravijo celotno preiskavo ali skrajšano preiskavo in izdajo odločbo v zvezi s katero koli zadevo; pri tem mora tožilec ravnati skladno z zakonom; pritožbe zoper odločbe tožilcev se lahko vlagajo enako kot pritožbe zoper odločbe policije;

zadevo vrnejo policiji z navodili, naj dopolni preiskavo ali skrajšano preiskavo, in določijo rok za to; tožilec obdolženca in oškodovanca obvesti, da je bila zadeva vrnjena;

prekličejo nezakonite ali neutemeljene odločbe policije in jih nadomestijo s svojimi odločbami; tožilec se lahko v roku 30 dni odloči prekiniti kazenski pregon

ali prenesti zadevo na drugo instanco, če tožilec nadomesti odločbo policije s svojo odločbo, razen na podlagi pritožbe, ki jo je vložila upravičena stranka;

zoper odločbo tožilca in odločbo policije se lahko vložijo pritožbe; tožilec lahko izdaja tudi zavezujoča navodila za uvedbo preiskave in skrajšane preiskave;

zadevo odvzamejo policistu in sprejmejo ukrepe, da se zadeva prenese na druge policiste;

sprejmejo ukrepe za zagotovitev, da preiskavo ali skrajšano preiskavo kaznivega dejanja, ki ga je storil pripadnik oboroženih varnostnih sil, izvede policijski preiskovalec; tožilci morajo pred sprejetjem takega ukrepa pridobiti mnenje predstojnika urada inšpekcijskih služb; tožilci lahko podobno ravna v preiskavah ali skrajšanih preiskavah kaznivih dejanj, ki so jih storili carinski uradniki.

Samo **tožilec** lahko:

vloži obtožnico;

sklene dogovor z obdolžencem o njegovi krivdi in kazni ter sodišču predloži predlog za odobritev takega dogovora;

opusti kazenski pregon;

prekine ali začasno prekine kazenski pregon;

odobri pravni postopek ali poudarja poravnano in prekine kazenski pregon;

odredi zaseg obdolženčevega premoženja in določi, kateri osebni predmeti ne smejo biti zaseženi, ali prekliče takšen zaseg;

zavaruje terjatev oškodovanca, jo prekliče ali delno prekliče oziroma iz nje izloči določeno postavko;

odredi izkop trupla;

zaprosi za soglasje za kazenski pregon ali pripor osebe v primeru, za katerega je potrebno soglasje nacionalnega sveta Slovaške republike, sodnega sveta Slovaške republike, ustavnega sodišča ali Evropskega parlamenta;

zahteva sodno odredbo za priprtje obdolženca ali podaljšanje trajanja pripora;

zahteva odredbo za vrnitev obdolženca iz tujine;

izvede predhodno preiskavo v postopkih izročitve, razen če zakon določa drugače;

na podlagi zahteve pristojnega tujega organa zahteva sodno odredbo za začasen zaseg premoženja posameznika, zoper katerega v tujini teče kazenski pregon, ali dela tega premoženja na ozemlju Slovaške republike.

Kadar tožilci izvajajo **pooblastila nadzora za zagotavljanje, da so kraji pridržanja oseb, ki jim je bila prostost odvzeta** ali omejena, v skladu z zakonom, morajo zagotoviti, da so take osebe na takih krajih pridržane le na podlagi sodne odločbe ali odločbe drugega pooblaščenega državnega organa ter da se na zadevnih krajih spoštujejo zakoni in drugi akti, ki se splošno uporabljajo.

V civilnem postopku lahko tožilec:

zahteva začetek civilnega postopka za:

varstveno rehabilitacijo osebe, stare od 12 do 14 let, če je storila kaznivo dejanje, ki se po kazenskem zakoniku kaznuje z dosmrtno zaporno kaznijo; razglasitev nezakonitosti stavke ali izprtja;

razveljavitev prenosa državnega premoženja na podlagi zakona o dokazovanju izvora premoženja v primeru privatizacije, zakona o pogojih za prenos državnega premoženja na druge osebe ali zakona o upravljanju državnega premoženja;

preveritev zakonitosti vseh odločb upravnega organa v primerih, ko pritožba, ki jo je vložil tožilec, ni bila uspešna;

razveljavitev nezakonite odločbe občine, če slednja ni sama razveljavila svoje odločbe na podlagi nasprotovanja tožilca;

posreduje v vseh civilnih nepravdnih postopkih, razen v postopkih za razvezo zakonske zveze. Če je postopek za razvezo zakonske zveze združen s postopkom za določitev razmerja zakoncev z mladoletnimi otroki po razvezi zakonske zveze, lahko tožilci posredujejo v tem delu postopka;

v civilnem pravdnem postopku tožilci lahko:

vložijo tožbo v primerih, ko država zahteva vračilo iz naslova neupravičene obogatitve, ko se zahteva ugotavljanje lastništva, ko so bile kršene določbe akta, ki se splošno uporablja, ali v primerih, ki so določeni v ustreznih aktih;

posredujejo v odprtih postopkih v zadevah, v katerih je ena od strank v postopku država, pravna oseba, ki jo je ustanovila država, državno podjetje, pravna oseba, v kateri ima država lastniški delež, občinski organ ali višja ozemeljska enota. Tožilci lahko posredujejo tudi v zadevah glede odgovornosti za škodo, povzročeno z izvajanjem javnih pooblastil.

Pri izvajanju nadzora nad skladnostjo ravnanja organov javne uprave z zakoni in drugo zakonodajo, ki se splošno uporablja, ima tožilec pravico **preveriti zakonitost**:

zakonodaje, ki se splošno uporablja in ki jo izdajo organi javne uprave;
notranjih upravnih pravil, ki jih organi javne uprave izdajo za zagotavljanje izvajanja nalog javne uprave;
odločb, izdanih v posameznih zadevah na področju javne uprave;
ukrepov organov javnih organov pri izdajanju pravil in odločb na področju javne uprave.

Sodniki

Organizacija

Sodno osebje

Glavni administrator – strokovni sodelavec (382 Kb)

Sodni tajnik (295 Kb)

Višji sodni uradnik (460 Kb)

Strokovni sodelavec sodnika vrhovnega sodišča (291 Kb)

Odvetniki

Pravne zbirke podatkov

Več informacij je na voljo na [spletišču](#) slovaške odvetniške zbornice.

Pravni svetovalci

Pravne zbirke podatkov

Več informacij je na voljo na [spletišču](#) slovaškega centra za pravno pomoč.

Notarji

V Slovaški republiki morajo imeti notarji **diplomo s področja prava**.

Naloga notarja je, da izvršuje preventivna pravosodna pooblastila in izdaja overjene uradne dokumente.

Nadzor nad notarji izvaja ministrstvo za pravosodje.

Notarji morajo biti člani **notarske zbornice** Slovaške republike.

Pravne zbirke podatkov

[Spletišče notarske zbornice](#) zagotavlja zgolj intranetno podporo za notarje. Dostop je **brezplačen**, obseg informacij, ki so na voljo za iskanje, pa je omejen.

Podatkovna zbirka zagotavlja dostop do:

javnih registrov,

seznama notarjev (kontaktni podatki, znani jeziki, delovni čas),

zakonodaje.

Zadnja posodobitev: 16/05/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.